

Kapitel 5:

# Demokrati

## Demokratiska processer

Så här skrev vi i vår ansökan:

*“Unga ska vara med i utveckling av projektets alla stadier – planering, genomförande och evaluering. Vi välkomnar och uppmuntrar diverse ideer och initiativ och vänder oss till ungdomar med olika bakgrund och främjar mångfald. Delaktighet i projektet ska vara kul och utmanande”.*

Vi har utgått från samma ståndpunkt under hela projektet. För oss har det varit centralt att ungdomar är med i alla beslutsprocesser.

Vi har i hög grad nått ungdomar med ursprung i andra länder. Cirka 60 % av deltagarna har varit tjejer och cirka 40 % killar. Ensamkommande killar, som vi har lagt ett särskilt fokus på att nå, har också deltagit i ganska hög utsträckning, både i våra konstnärssamarbeten och vår öppna verksamhet.

Vad gäller förutsättningarna för demokratiska processer är det bra att vara beredd på att alla ungdomar inte behärskar det svenska språket så pass väl att de till fullo kan delta i alla diskussioner. Det kan också vara bra att fundera på vilken sorts demokratiundervisning de har fått i övrigt, till exempel inom skolsystemet, och hur de själva ser på demokratiskt deltagande utifrån de erfarenheter de har med sig. Det kan underlätta i frågan var man som projektledare ska lägga nivån av förväntningar på deltagarnas engagemang i projektets utveckling.

## Projektnamn

När vi skrev vår ansökan “Ung Kreativ Kraft” lät vi en ungdomsgrupp gå genom den och lämnade synpunkter och kommentarer. Så fort ansökan hade beviljats av Arvsfonden satte vi igång processen med att hitta ett nytt namn, som dels på ett bättre sätt skulle avspeglade vårt koncept, dels kännas mer ungdomligt.

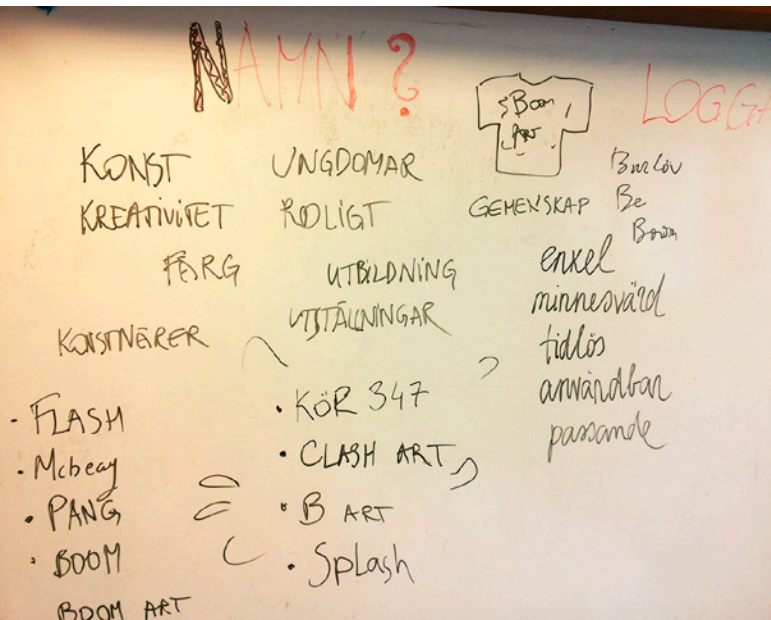
En ungdomsgrupp med åtta deltagare samman kallades och tillsammans hade vi långa diskussioner om projektets identitet, varumärke och koncept. Det kom in många olika förslag om vad projektet skulle heta, som “Boom”, “Splash” med mera. Till slut var det Iulia Cismarus förslag “B Art” som vann omröstningen, och vi var alla väldigt nöjda. När man frågar ungdomar om hur de associerar till namnet säger de ofta att de tänker på “Be Art”, (att vara konst). Vi vuxna som var kopplade till projektet associerade till Burlöv Art, Beautiful Art, Best Art.

När vi frågade andra vuxna tyckte några av dem att det var ett märkligt namn. De associerade till “B-lag”, “B-film”, med mera, alltså något som inte är speciellt bra. Då tänkte vi att namnet var ännu bättre. Det blev en slags ironisk kommentar till att ungdomars konst är något som sällan tas på samma allvar eller ges samma plattform som vuxnas uttryck, och kanske ibland betraktas som just lite ”b”.

Namnet antyder vad konceptet handlar om. Det är viktigt att det är ett namn som ungdomarna blir tilltalade av, och som de kan förhålla sig positivt till. Ungdomar säger “Jag går på B Art”.

Så här berättar Iulia Ismaru själv om hur hon tänkte kring sitt namnförslag:

*“På en öppen verksamhet fick vi som var med brainstorma kring vad projektet skulle heta. Efter några förslag kom jag på namnet B Art och till sist så blev det namnet. När jag tänkte på vilket namn som skulle passa, tänkte jag på engelskans ”Be Art” alltså ”Att vara konst”. Jag har alltid gillat att rita och måla eftersom jag glömmer alla mina problem när jag gör det och bara fokuserar på det jag gör, och ”att vara konst” skulle betyda att man är så engagerad i det man gör att man nästan blir det. Därefter tänkte jag att det var bättre att bara ha ”B” istället för ”Be” eftersom det ska vara lite mer fritt för alla att välja vad ”B” skulle stå för. Det skulle till exempel kunna stå för Burlöv eller någonting annat. Trots allt, det är det som är det fina med konst att alla kan tolka det på olika sätt.”*



Deltagare i B Art diskuterar projektnamn, identitet, varumärke och koncept. Splash, Boom, Clash? I omröstningen föll valet på Lulia Cismarus förslag B Art.

## Pragmatisk demokrati

Vi har lärt oss att man ibland får locka fram de demokratiska processerna med mer pragmatiska metoder, typ "Ikväll när ni går igenom upp-lägget för boken, bjuder B Art på pizza. Det är en mänsklig faktor att vi gärna blir bjudna på något gott att äta.

Ingen B Art utan fika! När vi har öppen verksamhet får deltagarna saft, frukt, mackor och te. Under våra veckolånga konstnärssamarbeten bjuder vi på vegetarisk lunch och fika.

## Formaliserade grupper

Vi har inte många formaliserade grupper, men vi har till exempel bokgruppen och utställningsgruppen. Bokgruppen som bidragit med synpunkter och kommentarer består av Emma Cerutti, Emil Svensson, Lina Hamida och Kriszta Papp.

## Egna arrangemang

Inledningsvis avsatte vi medel för ungas egna arrangemang, något som vi med tiden har insett är svårare att initiera än vad vi föreställde oss från början. Ungdomarna är i olika åldrar, kommer från många olika skolor och klasser, och har också olika språkliga och kulturella för-



Bokgruppen har bidragit med synpunkter och kommentarer på denna bok. Här tittar Emma Cerruti, Rosemary Olaoye och Kriszta Papp genom en skiss på bokens form och upplägg.

utsättningar för att kunna delta i demokratiska processer. Rent praktiskt har det varit svårt för dem att få till träfftider utanför projektets ordinarie verksamhet. Vi har också märkt att många inte förut varit med att delta i planeringen av konst- och kulturarrangemang, i motsats till att delta i redan färdiga upplägg. Vi har insett att vi får sänka våra förväntningar utifrån vad ungdomarna är öppna för, och stegvis guida dem genom processerna. Exempel på egna arrangemang som B Arts ungdomar har utfört har varit olika typer av utflykter och ett disco.

## Att välja en konstnär

Så här skrev vi i ansökan:

*“Ungdomarna är med i planeringsprocessen av samarbeten med konstnärer, designers och konsthantverkare genom att vara med i urvalsprocessen av konstformer och konstnärer de vill jobba med”.*

Det kan vara svårt för ungdomar att föreslå en viss konstnär som de skulle vilja arbeta med, helt enkelt för att de inte känner till så många.

Lättare är att föreslå en konstform eller ett uttryck. Från de önskemål vi har lyssnat in har vi till exempel arbetat med keramik, fotografi och graffiti.

I en av urvalsprocesserna inför våra konstnärssamarbeten lät vi en ungdomsgrupp skriva frågor till designern Anuj Sharma. Hur han svarade på frågorna avgjorde att han valdes. Vid ett annat tillfälle bad vi två olika konstnärer föreslå vilket uttryck de skulle vilja arbeta med tillsammans med deltagarna på ett tjejkonstläger. Eftersom tjejerna inte kände till konstnärerna röstade de på det uttryck de helst ville prova på, och valde akvarellmålning framför att tälja i trä.

## Utvärderingar – ramar för reflektion och påverkan

Vi utvärderar alltid våra konstnärssamarbeten tillsammans med ungdomarna och tar till oss de synpunkter som framförs. Här är det viktigt att vara ärlig och tydlig med vilka beslut de kan och inte kan påverka, och varför. Till exempel är det ofta vi vuxna som bestämmer över gruppindelningar. Det ligger ett pedagogiskt syfte bakom, att se till att alla blir inkluderade på samma premisser och att motverka utanförskap. Vi har också beslutat en gång för alla att vi alltid serverar vegetarisk mat, så att så många som möjligt ska kunna delta i måltiderna. Däremot har ungdomarna stor möjlighet att påverka beslut om vilka konstnärer eller uttryck vi ska jobba med, där är vi alltid öppna för förslag och lyhörda kring deras önskemål.

## Ungdomar ska delta i samtal om ungdomar

Under många seminarier som handlar om ungdomskultur, ungdomars lärande eller annat som har med ungdomar att göra, är vår erfarenhet att

ungdomar inte är bland deltagarna. Vuxna berättar om ungdomar. Till vårt första seminarium i maj 2016, bestämde vi oss för att bjuda in ungdomar tillsammans med vuxna, huvudsakligen från de skånska kulturinstitutionerna. En panel bestående av Karam Kirawan, Mohammed Abu Zuhri, Dalia Abu Zuhri, Ghazal Kirawan, Özge Peri och Kiana Heidari svarade på de övriga deltagarnas frågor.

I utvärderingarna visade det sig att de vuxna deltagarna i många fall tyckte att det som var bäst med dagen var just ungdomarnas deltagande. Ungdomarna i sin tur gav uttryck för att de tyckte att det var kul att vara med i samtalspanelen, men att de gärna hade visat upp fler av sina konstnärliga uttryck. Vi ser det som en självklarhet att ungdomar deltar i vårt slutseminarium april 2018, då de också ska få chans att visa några av de verk de har skapat under åren, i form av en samlingsutställning.

Under seminariet delade deltagarna med sig av egna perspektiv och erfarenheter. En del av seminariet bestod av ett moment där blandade grupper av vuxna och unga diskuterade B Arts utmaningar och spånade kring lösningar.

Under B Arts seminarium i maj 2016 deltog både vuxna och unga, och fick som gemensam uppgift att spåna på lösningar för några av B Arts utmaningar, och sedan presentera dem.



## UTMANINGAR UNDER SEMINARIUM 11 MAJ 2016

Diskutera följande utmaningar. Låt er inspireras av våra frågor och / eller välj egna. Förbered er för en fem minuter lång presentation för alla.

### Utmaning 1: Ungdomars engagemang i projektet. Demokrati och äkta inflytande.

En stor del av vårt projekt bygger på ungas delaktighet och demokrati. Vi har bland annat en budget avsatt för ungas egna arrangemang. Vi skulle vilja se mer engagemang från ungdomar. Som vi upplever det kan det vara ett praktiskt problem att våra ungdomsgrupper består av ungdomar från många olika skolor och olika delar av Burlöv. Det blir svårt att hitta en gemensam tid för planering (utanför de större projekten). Det finns kanske en viss ovana bland ungdomar i att kunna påverka ett stort projekt; att det finns en "plats" och ett fritt utrymme för dem.

- Hur engagerar man Burlövs ungdomar 13-18 år i projektet B Art?
- Hur stimulerar man projektdeltagarnas initiativ?
- Hur skulle man kunna jobba med demokrati i högre utsträckning?
- Har ni några riktigt "galna" idéer?

### Utmaning 2: Utställningar – hur & var – innovativa idéer

I vår ansökan har vi skrivit att "ungdomars konstnärliga uttryck ska presenteras på samma premiser som vuxnas konst". Hittills har vi haft tre större utställningar. Två här vid möllan i utställningsrummet och en i ABFs lokaler. Möllan ligger inte centralt och utställningen kan visas max en månad. I ABFs lokaler måste utställningarna kombineras med andra verksamheter. Vi har med andra ord inte hittat den optimala utställningslokalen för att kunna visa upp ungas konstnärliga uttryck.

- Hur tänker ni kring frågan om utställningslokal/-lokaler?
- Tips och exempel från andra ställen?
- Har ni några riktigt "galna" idéer?

### Utmaning 3: Kulturprojekts överlevnad

Vår ambition är att B Art ska leva kvar efter att de tre projektåren tar slut, till exempel genom breda samarbeten och spridning av projektets idéer, bland annat i form av en konst- och metodbok som ska skrivas år tre. Vi har tänkt organisera utbildningar om våra arbetsmetoder tillsammans med ungdomar.

Vår överlevnad ska säkerställas, men under ett projekt förändras mycket. I fortsättningen kommer vi inte att ha tillgång till gratis lokaler eftersom ABF ska flytta från sina lokaler senast december 2016.

- Hur tänker ni kring B Arts överlevnad? Finansiering?
- Exempel på kulturprojekt som överlevt efter projektstödet slut?
- Vad är det som ska till för att överleva generellt?
- Har ni några riktigt "galna" idéer?

### Utmaning 4: Metodspridning

"Det långsiktiga målet med projekt B Art är att tillsammans med ungdomar utveckla en metod som kan användas för att stärka ungdomars delaktighet i och utbyte av kreativa och konstnärliga processer".

Det finns massor med forskning som pekar på vikten av att stimulera och utveckla kreativitet, men vi vill visa hur gör man det i praxis i samarbete med ungdomar. Vi arbetar fram en konst- och metodbok som släpps vid slutseminariet år tre. Vi tänker oss en sorts inspirerande "kokbok" med sund och hälsosam "mat"!

- Vad skulle ni vilja att boken innehåller?
- Hur ska den se ut?
- Hur säkerställer vi att någon läser den överhuvudtaget?
- Har ni några riktigt "galna" idéer?



Här följer ett utdrag från panelsamtal från seminariet, där Jenny Grönvall, projektledare i Bästa Biennalen, pratar med deltagare i B Art, Ghazal Kirawan, Kiana Heidari, Özge Peri, Mohammed Abu Zuhri och Emil Svensson.

\*

**Jenny:** Är det roligare att titta på konst nu när ni har jobbat med det själva? Känns det som att ni har fått mer intresse för att titta på andras konst?

**Ghazal:** Mer, absolut. För att när jag gör någonting, jag vill bli bättre och bättre. Om jag tittar på de andra som är bäst, jag kommer att lära mig mer. Jag vill titta på de andras verk.

**Jenny:** Blir du glad att du kan förstå konst för att du förstår vad konstnären kanske vill säga eller tänker på? Att det blir lättare och komma nära andra konstnärers tankar på något sätt när ni jobbar med det själv?

**Kiana:** När vi jobbar med konst, vet vi hur det går till. Och när vi tittar på andras, blir det så att vi förstår dem bättre och kanske vet vi hur de gjorde, vad de använde för att skapa konsten.

**Jenny:** Jag jobbar med Bästa Biennalen som är konst för barn och unga. Men vi träffar så

sällan ungdomar och unga vuxna själva, så jag är väldigt nyfiken på det. Vi har en idé om att konst handlar om filosofi, att möta konst är att tänka kring livet och hitta sin identitet och på något sätt dagdrömma lite. Att det handlar om existensiella frågor. Jag är nyfiken på om det här: om man jobbar med konst, så börjar man titta på konst mer filosofiskt... är det så? Stämmer det för er?

**Kiana:** Ja, det stämmer för mig i alla fall.

**Emil:** Det beror på vad man menar med "konst". Ett bra TV spel kan vara konst i sin helhet. Allt kan vara konst där någonting fantastiskt kan hända. Kanske en TV serie eller till exempel i en tecknad serie kan man se hur karaktärerna mår, man kan själv känna deras känslor.

**Jenny:** Du menar att du får upp ögonen eller du öppnar ditt tankesätt på något sätt genom att jobba själv.

**Emil:** Man kanske tänker sig lite för i bakgrunden, vad som kan ha hänt. Det är en svår fråga.

/.../

**Jenny:** Om ni skulle välja ett "drömprojekt", har ni några tankar kring det? Vad skulle nästa projekt vara om ni fick drömma?

På seminariet ställde vi ut bilder från konstnärssamarbetet i fotografi. Ett av önskemålen i de ungas utvärdering var att de gärna hade visat fler av sina konstverk.



**Emil:** Får man överdriva? Jag vill göra en animerad serie. Det vill jag göra. Jag gillar anime-rad, så vill jag testa det själv. Det är väldigt svårt, men allt är möjligt.

**Mohammed:** Jag vill måla med en konstnär som målar med oljefärg. Jag vill försöka göra det någon gång.

**Ghazal:** Jag vill dansa. Att dansa är också konst. Jag tycker att konst är någonting som finns hela tiden och på varje plats. Konst finns i hela världen, alltid.

**Kiana:** Jag vill jobba med en modedesigner. Jag vill designa kläder.

**Jenny:** Hur var det att träffa professionella konstnärer? Hade ni samtal om konstnärsskap, och om hur de har blivit konstnärer?

**Ghazal:** Ja, de har berättat för oss. De säger att man måste fortsätta i livet med det som man vill, som man gillar. Gör inte det som du inte vill. Inte för andra människors skull, bara för dig själv. Vi har lärt oss mycket av konstnärerna. De har gjort många saker och vi lär oss från dem. Konstnärerna ville hjälpa oss.

**Liga:** Vad är det bästa med B Art?

**Özge:** Det bästa är nog att vi håller på med konst och vi är tillsammans med vänner. Vi får lära känna nya vänner. Det är en typ av erfarenhet vi får för livet.





## Styrgrupp, referensgrupp och föreningens styrelse

För att få in så mycket kunskap och olika perspektiv som möjligt har B Art haft ett antal olika formaliserade grupper, där projektets inriktning, mål och metoder regelbundet har diskuterats. Det har alltså funnits stora möjligheter att påverka projektet.

Vi har haft en styrgrupp bestående av representanter för projektägaren ABF och av B Arts projektledare. En förutsättning för att få igång projektet och lyckas med det har varit ett nära samarbete med ABF som är en mycket stor och ytterst erfaren aktör. Styrgruppen har träffats regelbundet och dels diskuterat projektet, dels kunnat presentera idéer och förslag.

Vi har också haft en referensgrupp som har bestått av representanter från Burlövs Kommun, ABF och B Arts projektledare. Gruppen har bidragit med tips och förslag, och inte minst nätverksbyggande.

Föreningen MedVinds styrelse har alltid en stående punkt, "B Art", på sina styrelsemöten, där vi har informerat om och diskuterat projektet. Styrelsen för MedVind har ställt upp i många olika sammanhang och är kanske också de som har utmanat oss allra mest under hela processen. Vi är väldigt tacksamma för att vi är en del av en grupp där vi kan känna oss fria att spåna och få input.



Föreningen MedVind har varit ett ovärderligt bollplank i planeringsarbetet av B Arts verksamhet. Originaluppställningen av MedVinds styrelse: Kajsa Högstedt, Ing-Britt Melin, Åsa Johansson, Lone Bach Borius och Liga Lagzdina.

